

monster don't sleep
under your bed
they sleep
inside your head

VIA 9GAG.COM

Izazovi u tretmanu djece i mladih s poteškoćama u ponašanju-gdje smo sada

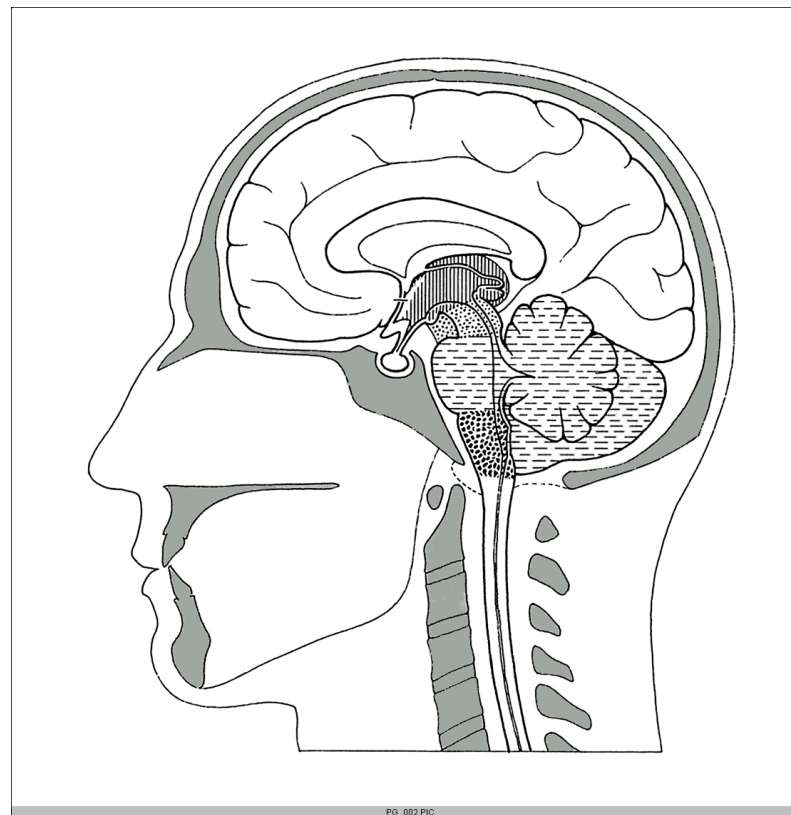
**Prim.Domagoj Štimac dr.med. spec.psihijatar,
subspec.dječje i adolescentne psihijatrije
Neuropsihijatrijska bolnica dr.I Barbot Popovača
Terme Tuhelj 23 i 24.3.2023g.**

Što ne smijemo zaboraviti?

GENETIKA - pruža predispoziciju djetetu da se razvije na određen način

INTERAKCIJA S OKOLINOM – ima značajan utjecaj na to kako će se predispozicije izraziti, interakcija organizira razvoj mozga i oblikuje kakva osoba postajemo

EPIGENETIKA- utjecaj okoline na genetsku strukturu-kontinuirana prilagodba kroz vrijeme

ŠTO JE U PODLOZI NEPRIMJERENOG PONAŠANJA?

- važno je pokušati proniknuti u razloge koji stoje iza neprimjerenih ponašanja djece i mladih

Razumjeti ne znači opravdati.

- za svako neprimjereno ponašanje učenika, potrebno je odrediti je li ono posljedica:
 1. lošeg izbora
 2. deficita sposobnosti/vještina
 3. određene potrebe (socijalne ili emocionalne)

Neka obilježja djece i adolescenata s poremećajem u ponašanju

- negativna slika o sebi, teškoće u rješavanju konflikata, negativno poimanje školske klime, podložnost negativnom utjecaju vršnjaka, obiteljske sredine u kojima je prisutan konflikt ili postoji neadekvatni nadzor (Cook i sur., 2010)
- viša emocionalna nestabilnost (Tani, Greenman, Schneider i Fregoso, 2003)
- na razočarenja, kritike i zadirkivanje reagiraju izuzetnom ljutnjom, krivnjom i osvetom
- osjećaj superiornosti (Connolly i Moore, 2003)

- češća dijagnoza poremećaja ophođenja, poremećaja suprotstavljanja, ADHD-a i depresivnosti (Coolidge, BenBoer i Segal, 2004)
- porast agresije kao reakcija na velike životne promjene (npr. razvod roditelja) (Breivik & Olweus, 2006; Lamden, King, & Goldman, 2002)
- pritisak koji proizlazi:
 - iz nemogućnosti postizanja ciljeva (npr. neprepoznate teškoće učenja ili pažnje)
 - niza negativnih odnosa ili iskustava (npr. zlostavljanje) ili izostanka pozitivnih (npr. gubitak bliskog odnosa) (Patchin i Hinduja, 2010a)

NEKI OBITELJSKI PREDIKTORI

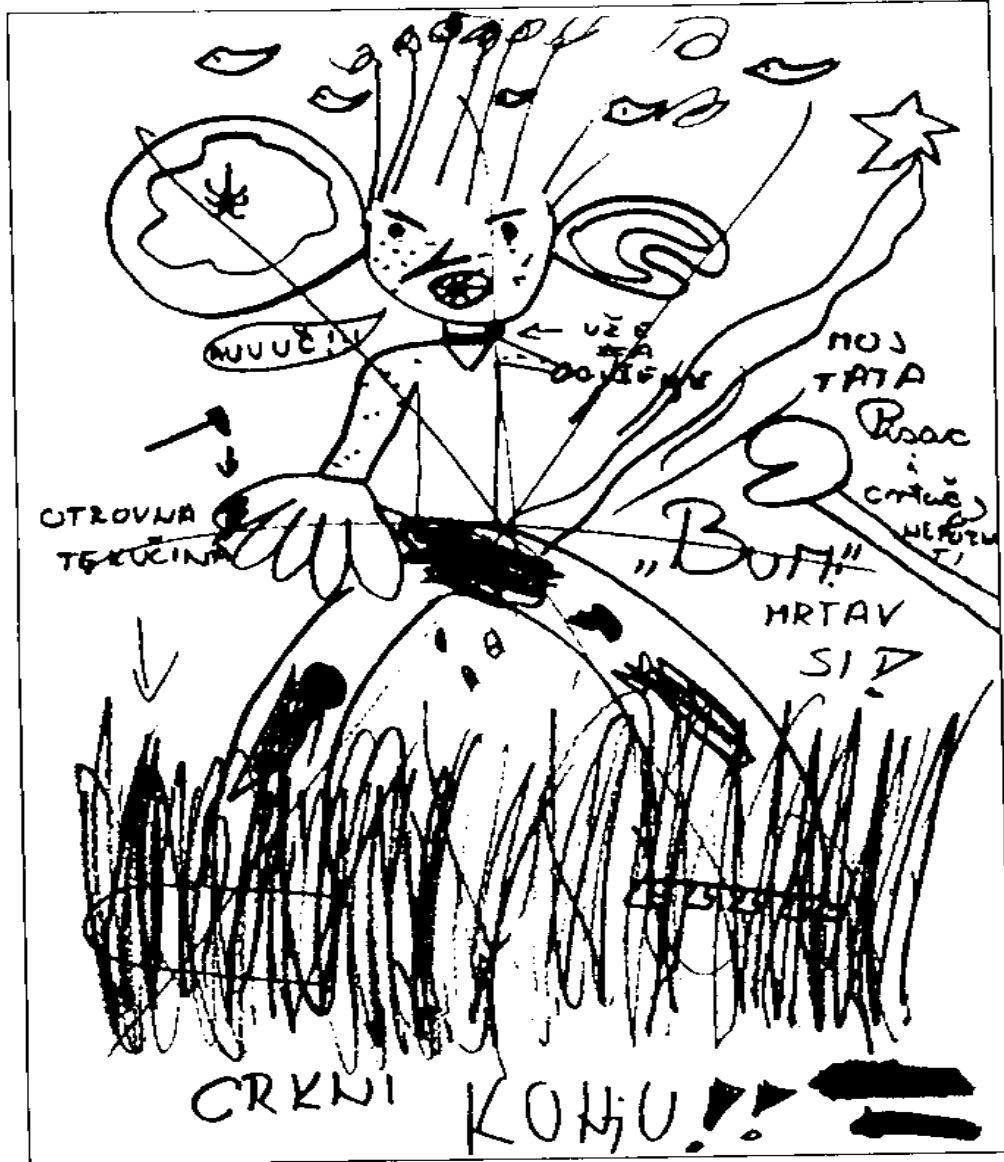
nedostatak stabilne emocionalne povezanosti/privrženosti između roditelja i djeteta

slab nadzor nad djetetom i zanemarivanje djetetovih potreba

prihvatanje i oponašanje agresivnih i nasilničkih ponašanja koje djeca uče od roditelja te braće i sestara

djeca koja odrastaju u obiteljima u kojima postoji nasilje imaju 3-4 puta veću vjerojatnost da postanu nasilnici

nasilje među
roditeljima prediktor
antisocijalnog
ponašanje djece –
snažnija veza od
povezanosti s
negativnim
roditeljskim stilom
(Scott i sur., 2010)

ŠKOLSKI ČIMBENCI

nedostatak nadzora i nadgledanja

«negativna školska klima»

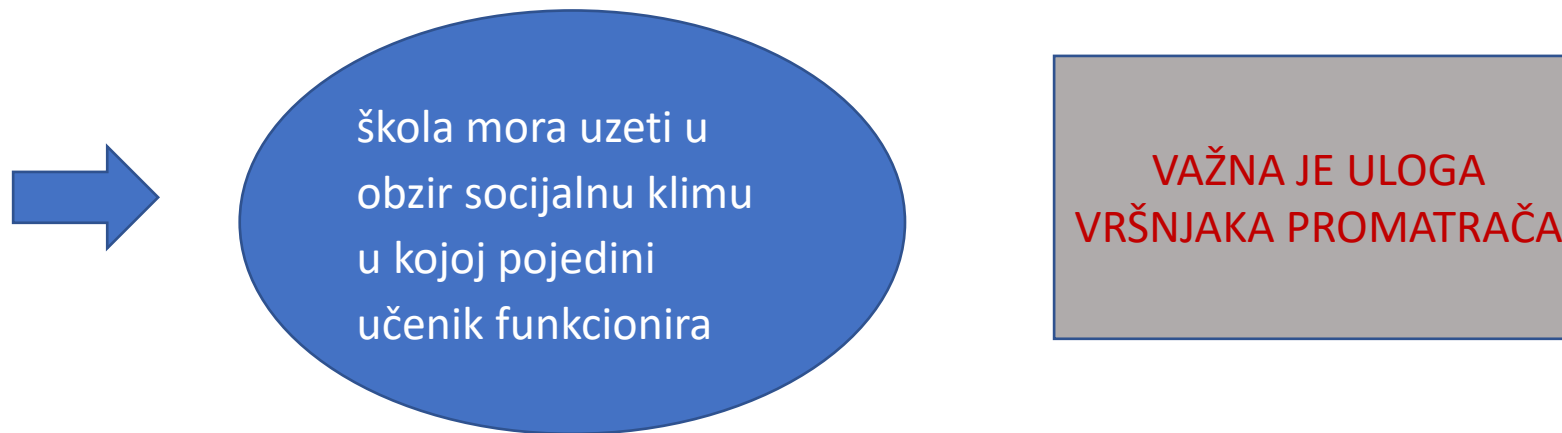
neadekvatno ponašanje nastavnika
(ismijavanje, prijetnje,)

stav nastavnika prema nasilništvu (25%
učitelja ne vidi ništa loše u nasilništvu)

nedostatak kontinuiranih programa
intervencije i prevencije

UTJECAJ VRŠNJAKA

- na vjerojatnost pojave vršnjačkog nasilja utječe stupanj u kojem vršnjačka skupina cijeni ili opravdava nasilno ponašanje (Vaillancourt i sur., 2006)

- pozitivni odnosi s vršnjacima mogu djelovati kao zaštitni faktor (Criss, Pettit, Bates, Dodge i Lapp, 2002)

Ciljevi tretmana djece i adolescenata s poremećajem u ponašanju

- poboljšati prepoznavanje, razumijevanje i regulaciju emocija
- prilagodba na nove životne okolnosti
- prihvaćanje i integriranje negativnih događaja i proživljenih iskustava
- poticati zdrave i prevenirati razvoj nezdravih i rizičnih ponašanja
- osnaživanje protektivnih mehanizama kod djeteta
- poboljšanje komunikacijskih i socijalnih vještina u vršnjačkoj skupini
- razvoj kompetencija na individualnoj razini kroz upoznavanje sebe te prepoznavanje osobnih potencijala
- razvoj samostalnosti nasuprot ovisnosti
- **pružiti, strukturirati i kontinuirano prilagođavati terapijsko okruženje u suradnji s djetetom ili adolescentom i obitelji**

Modalitet tretmana u polikliničkim uvjetima

- grupni terapijski rad
- psihoedukacija
- play terapija
- kreativne tehnike
- tehnike relaksacije i mindfulness
- individualna terapija
- Revizija farmakoterapije, dodatne psihodijagnostičke obrade
- obiteljska terapija i savjetovanje
- organizacijski sastanci s djecom i skrbnicima
- slobodne aktivnosti

RAD S RODITELJIMA

- individualno, s jednim ili oba roditelja, u dijadi ili trijadi roditelj/i-dijete (savjetovanje, obiteljska psihoterapija, psihoedukacija)
- bolje razumijevanje djetetovih i svojih procesa - razvoja djeteta, odnosa i dinamike u obitelji
- poticanje djetetove samostalnosti i inicijative prikladne za njegovu dob i emocionalni status
- osnaživanje roditeljskih kompetencija i kapaciteta
- stvaranje pozitivne promjene unutar obitelji

DNEVNE BOLNICE

- **GRUPNA PSIHOTERAPIJA I GRUPE PSIHOEDUKACIJE**
- steći iskustva drugačijih načina razmišljanja i osjećaja i kod sebe i kod drugih
- dobiti povratnu informaciju o sebi te kroz uspostavu odnosa s drugom djecom
- reduciranje osjećaja usamljenosti i izoliranosti, kao i stigme
- pomoći prepoznati i razumjeti svoje i tuđe emocije, smetnje i ponašanja, naučiti se s njima uspješnije nositi, prevenirati njihov utjecaj kroz posljedice u svakodnevnom funkcioniranju.

Zašto je važno surađivati s drugim sustavima?

- Bolje međusobno razumijevanje uloge stručnjaka različitih struka
- Učinkovitija procjena rizika za dijete
- Zajedničko poduzimanje mjera, osiguravanje podrške i tretmana za dijete te programa pomoći obiteljima
- Olakšavanje prijenosa informacija
- Olakšavanje djelovanja u kriznoj situaciji
- Multidisciplinarnost i timski rad osigurava pristup u najboljem interesu djeteta

Gdje smo danas?

- 1. Imamo li dovoljno stručnjaka mentalnog zdravlja da bi mogli provoditi kontinuirani dugoročni tretman osoba s poteškoćama u ponašanju kako u bolničkom tako u izvanbolničkom okruženju
- 2. Imamo li dovoljno institucija za adekvatni tretman/smještaj osoba s poteškoćama u ponašanju
- 3. Jesmo li unutar sustava ali i s drugim sustavima/institucijama adekvatno povezani
- 4. Suradujemo li dovoljno (prijenos informacija kroz multidisciplinarne timove)
- 5. Imamo li dovoljno osiguranih sredstava za provođenje predviđenog tretmana/programa
- 6. Koliko nas aktualne nemogućnosti i nedostaci na individualnoj razini demotiviraju u svakodnevnom radu ili dovode do osjećaja nemoći u procesu izgaranja /burn out-u/

Hvala na pažnji